

TARTMA

1

GRAM VE KILOGRAM

★ Günlük hayatımızda nesnelerin ağırlıklarını yani kütlelerini tartarak buluruz.

★ Kütle ölçü birimi **kilogramdır**.

★ Kilogram kısaca **kg** ile gösterilir.

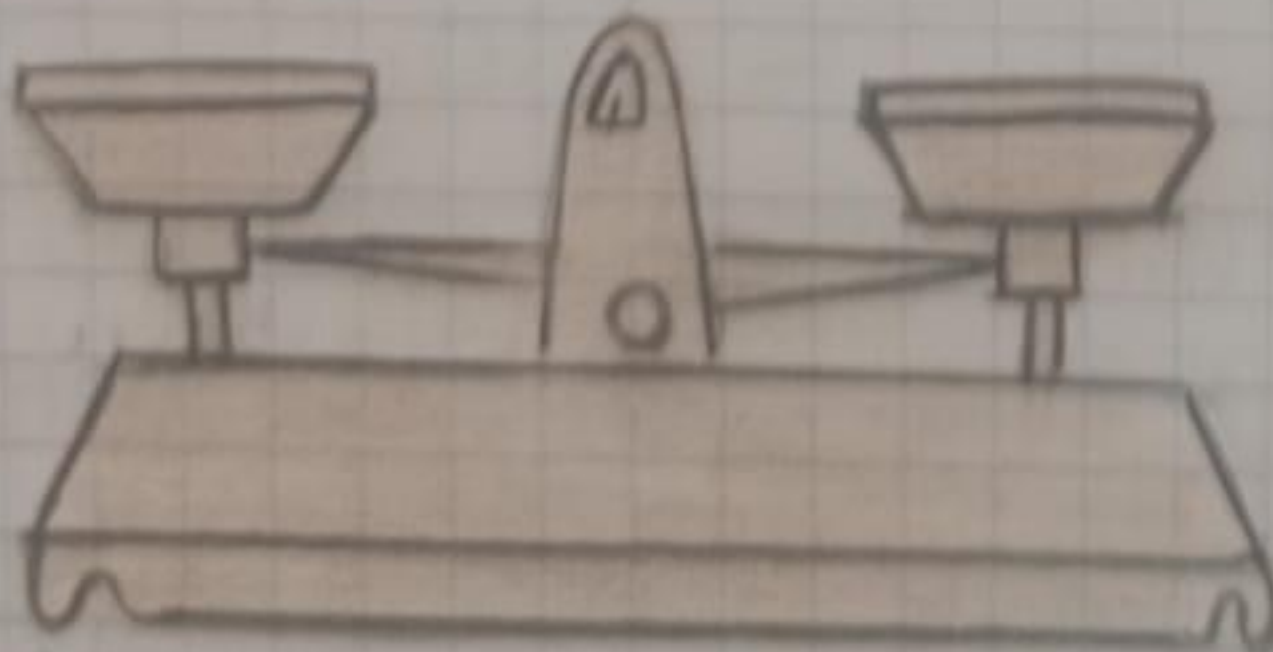
★ 1 kilogramdan az olan kütleleri **gram** ile ölçeriz.

★ Gram kısaca **g** ile gösterilir.

★ Silgimizin ağırlığı gram ile ölçülürken, karpuz kilogram ile ölçülür.

★ Nesnelerin kütlelerini bulmak için;

- Eşit kollu terazi
- El terazisi
- Hassas terazi
- Elektronik terazi
- Baskül
- Kantar gibi tartı araçlarını kullanırız.

1 kilogram = 1000 gram

1 kasa limon kilogram ile ölçülür.

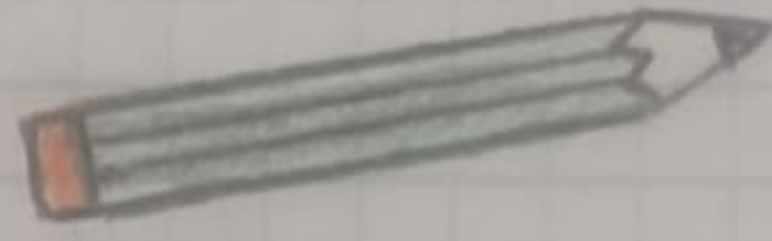
Altın yüzük gram ile ölçülür.

1 çuval un kilogram ile ölçülür.

1 adet elma gram ile ölçülür.

Mine'nin ağırlığı kilogram ile ölçülür.

Kalemın ağırlığı gram ile ölçülür.

Altın kolye gram ile ölçülür.

Koyun kilogram ile ölçülür.

1 tane havuç gram ile ölçülür.

Karpuz kilogram ile ölçülür.

KÜTLELERİ TAHMİN ETME

3

Örnek: Ela pazara elma almaya gitmiştir. Elma satıcısından poşeti alır ve içine bir miktar elma koyar. Elmaların 1 kg 500 g olduğunu tahmin ederek satıcıya verir. Satıcı elmaları tartar ve 1 kg 200 g geldiğini söyler. Buna göre Ela'nın tahmini ile elmaları karşılaştıralım.

$$\begin{array}{rcl} 1 \text{ kg } 500 \text{ g} & \longrightarrow & \text{Ela'nın tahmini} \\ 1 \text{ kg } 200 \text{ g} & \longrightarrow & \text{Elmaların ölçülen kütlesi} \\ \hline & & 300 \text{ g} \longrightarrow \text{Fark} \end{array}$$

Kütle Tahmin Etme Örnekleri

4

Nesne	Tahmini Kütle	Gerçek Kütle	Aradaki Fark
1 adet erik	8 g	7 g	$8 - 7 = 1 \text{ g}$
Keçi	75 kg	82 kg	$82 - 75 = 7 \text{ kg}$
1 çuval şeker	50 kg	63 kg	$63 - 50 = 13 \text{ kg}$
Silgi	10 g	6 g	$10 - 6 = 4 \text{ g}$
Kitap	250 g	243 g	$250 - 243 = 7 \text{ g}$

Aşağıdaki kütleleri önce tahmin edip, gerçek ölçümlerle karşılaştıralım

	Tahmin	Gerçek	Fark
• Annemin kütlesi →	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
• Ayak - kabım →	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
• Evdeki çaydanlık	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

TARTMAYLA İLGİLİ PROBLEMLER

5

1- Bakkal Ahmet 92 kg gelen toz şekeri 4 kilogramlık poşetlere dolduracaktır. Buna göre kaç poşet kullanır?

2- Bir yumurta 63 gram geliyor. Buna göre 30 yumurta kaç gram olur?

3- Hülya kilosunu 15 lira olan çileklerden 12 kilo aldı. Satıcıya 200 lira verdiğine göre kaç lira para üstü alır?

4- Bir tanesinde 18 kg peynir olan kutulardan 13 tane alan Ayşe'nin kaç kg peyniri olur?

5- Mustafa topladığı 376 kg kirazın 125 kilosunu satmış, 158 kilosunuda arkadaşına vermiştir. Mustafa'nın kaç kg kirazı kalır?

6- Müge 63 kilodur. Mine ise Müge'nin kilosunun $\frac{1}{3}$ 'i kadardır. Buna göre ikisinin kiloları toplamı kaç olur?

7- Tenekesinde 16 kg olan salçalardan 5 teneke aldık. Bu salçaları 4 kg'lık kavanozlara doldurursak kaç kavanoz doldururuz?

8-

UN
50 kg

UN
30 kg

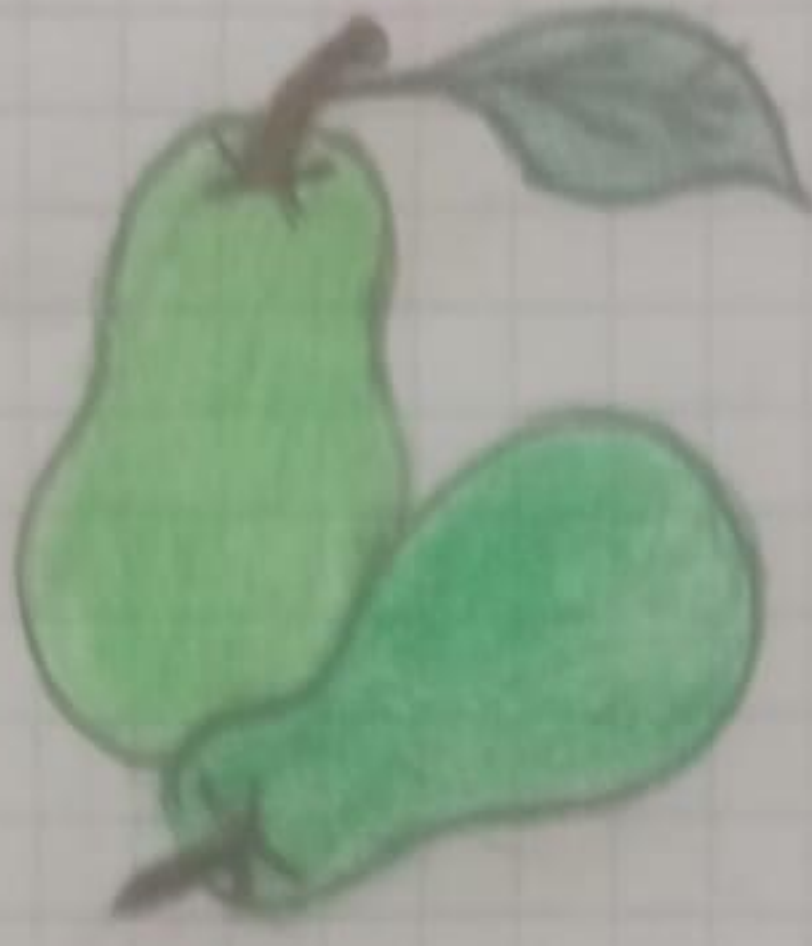
UN
5 kg

Her paketten 10'ar tane alırsak kaç kg un olur?

9- Kedimiz Tekir tanesi 135 gram olan balıklardan 5 tane yedi. Tekir kaç gram balık yedi?

10- Zeynep, Ece'den 12 kg fazladır. Zeynep 58 kg olduğuna göre ikisinin yaşları toplamı kaçtır?

11- Bir haftada 5 kg elma tüketen bir aile 1 yılda kaç kg elma tüketir?

15 TL

25 TL

20 TL

10 TL

7

12- Her ürününden 3'er kg alırsak kaç TL öderiz?

13- 5 kg çileğin ücreti, 2 kg muzun ücretinden ne kadar fazladır?

14- 7 kg portakal alan Rıza satıcıya 100 TL verirse ne kadar para ötü alır?

15- 8 kg armutun ücretinin $\frac{1}{4}$ 'i kaç TL'dir?

16- Yarım kg muz ile yarım kg portakalın ücreti toplamı kaçtır?

17- 4 kg çileğin ücretinin 5 katı kaç olur?

18- 6 kg armut ile 2 kg çilek alan kişi kaç TL öder?

19_ Bir zekerci her biri 26 kg olan zekerlerden 15 kutu satarsa kaç kg satmış olur?

20_ Umut 34 kg'dır. Annesi ise Umut'un kilosunun 2 katından 3 kg aadır. Buna göre ikisinin kiloları toplamı kaçtır?

21_ Bir kvasası 20 kg olan domateslerden 32 kasa aldık. Bu domateslerin 257 kg'mını sattık. Kaç kg domates kaldı?

22_ Bir paket leblebi 320 gramdır. 3 paket alırsam kaç gram leblebi olur?

23_ Bir tostçu günde 2 kg sucuk kullanıyor. Buna göre 1 yılda kaç kg sucuk kullanır?

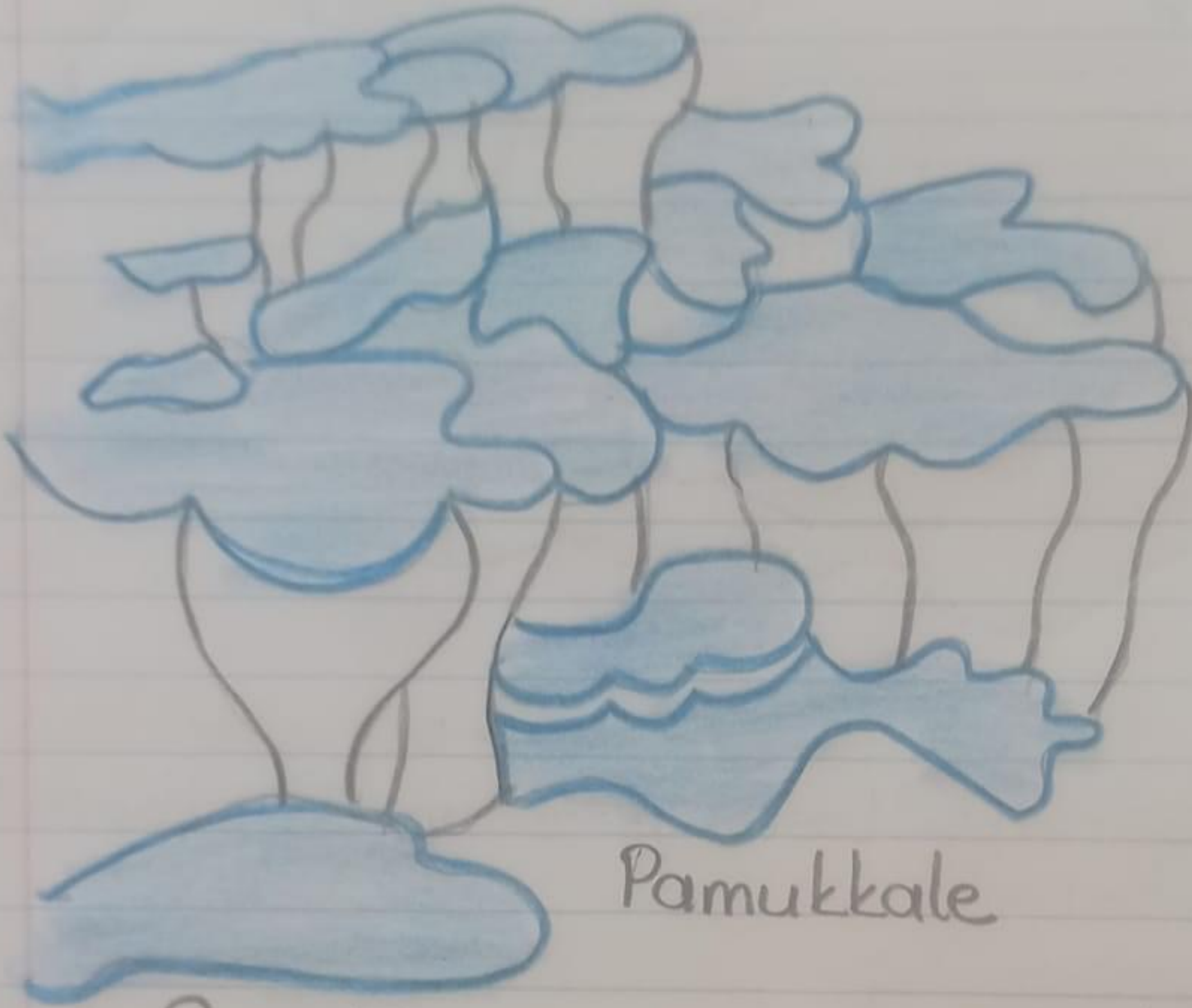
24_ 12 tane 7 kg'lık karpuzun ağırlığı 100 kg'dan ne kadar aadır?

25_ Kilogramı 18 lira olan patatesten önce 2 kg, sonra 4 kg alırsak kaç lira öderiz?

ÇEVREMDEKİ GÜZELLİKLER

1.

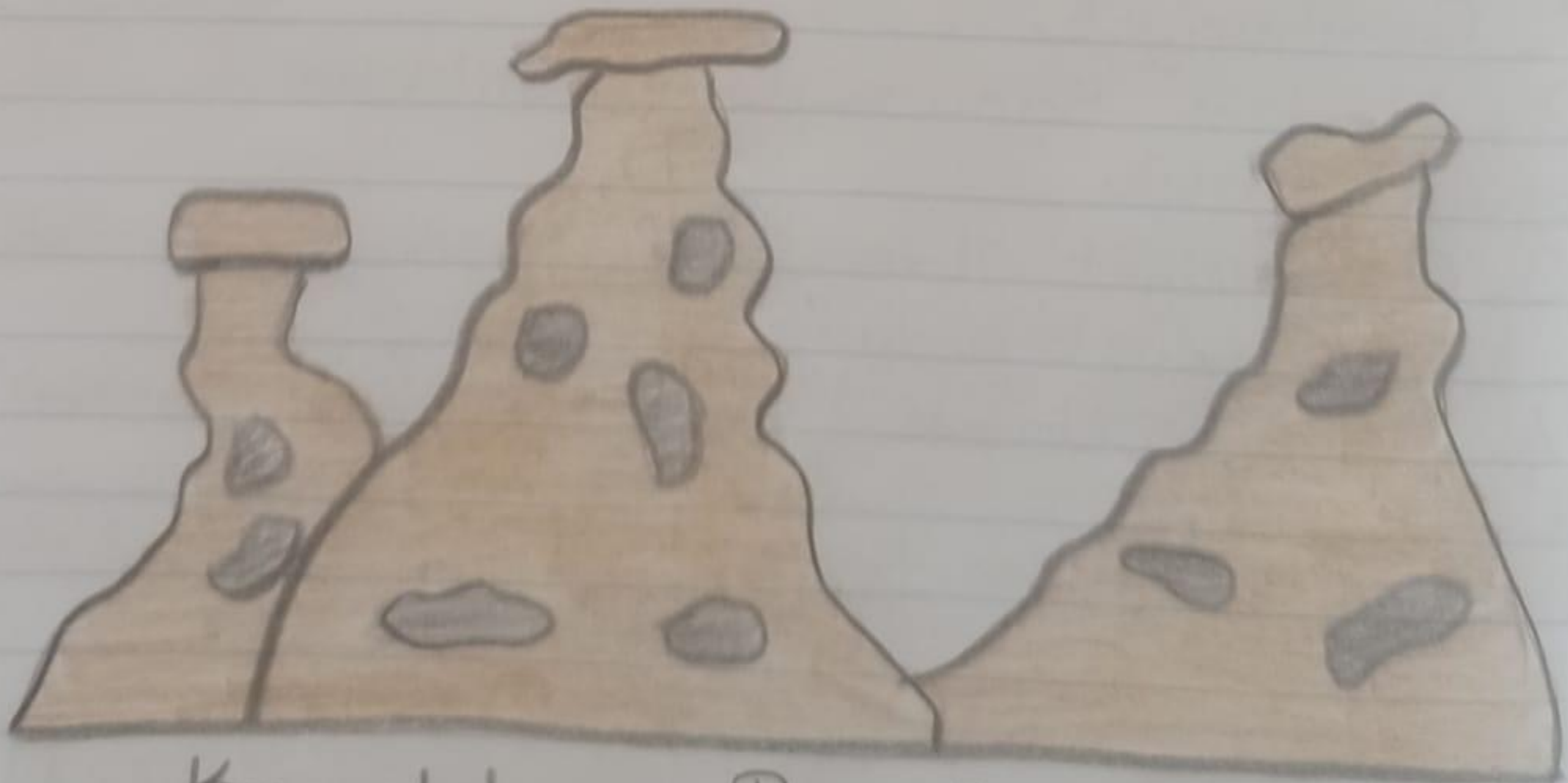
Tarihi, Doğal ve Turistik Güzellikler

Pamukkale

Doğada insan-
ların etkisi
olmadan oluşan
gezilip görüle-
cek özellikteki
yerlere **doğal
güzellikler**
denir. Doğal
güzelliklere
doğal varlıklar
da denilebilir.

- Pamukkale travertenleri (Denizli)
- Uludağ Milli Parkı (Bursa)
- Kaz Dağı (Balıkesir)
- Ayder yaylası (Rize)
- Damlataş mağarası (Antalya)
- Kapadokya (Nevşehir) bunlardan bazılarıdır

Kapadokya Peri Bacaları

Ülkemiz sınırları içinde birçok topluluk yaşamıştır. Her topluluk kendi kültürüne ait yapıtlar bırakmıştır. Geçmişte yaşamış insanlardan kalan,

- Çeşme
- Cami
- Ev
- Han
- Hamam
- Kale
- Köprü
- Çarşı gibi eserlere tarihi yer ya da tarihi mekan denir.

- Sultanahmet Cami
- Sümela Manastırı
- Safranbolu Evleri
- Efes Antik Kenti
- Ayasofya Cami
- Van Kalesi
- İshakpaşa Sarayı
- Diyarbakır Surları
- Kastamonu Kalesi bunlardan bazılarıdır.

Ülkemiz doğal güzellikleri ve tarihi yerleri ile eşsiz bir güzelliğe sahiptir.

Ülkemizdeki birçok tarihi ve doğal güzellik insanların ziyaret edebileceği nitelikte olduğundan turistik yer özelliği taşımaktadır. Tarihi, doğal ve turistik yerler geçmişten günümüze kalan miraslardır. Ülkemiz için çok büyük zenginlik olan bu yerleri korumalı ve onlara sahip çıkmalıyız.

Ülkemizdeki Bazı Tarihi ve Doğal Güzellikler

Tarihi Güzellikler

- 1- Çanakkale - Şehitlik
- 2- Şanlıurfa - Göbeklitepe
- 3- Antalya - Aspendos Tiyatrosu
- 4- İstanbul Topkapı Sarayı
- 5- Gaziantep Zeugma Antik Kenti
- 6- İstanbul - Galata Kulesi
- 7- Ağrı - İshakpaşa Sarayı

Doğal Güzellikler

- 1- Bolu - Yedigöller
- 2- Erzurum - Tortum Şelalesi
- 3- Aksaray - İhlara Vadisi
- 4- Trabzon - Uzungöl
- 5- Burdur - Salda Gölü
- 6- Antalya - Düden Şelalesi
- 7- Muğla - Ölüdeniz
- 8- Uşak - Ulubey Kanyonu

BEN VE ÇEVREM

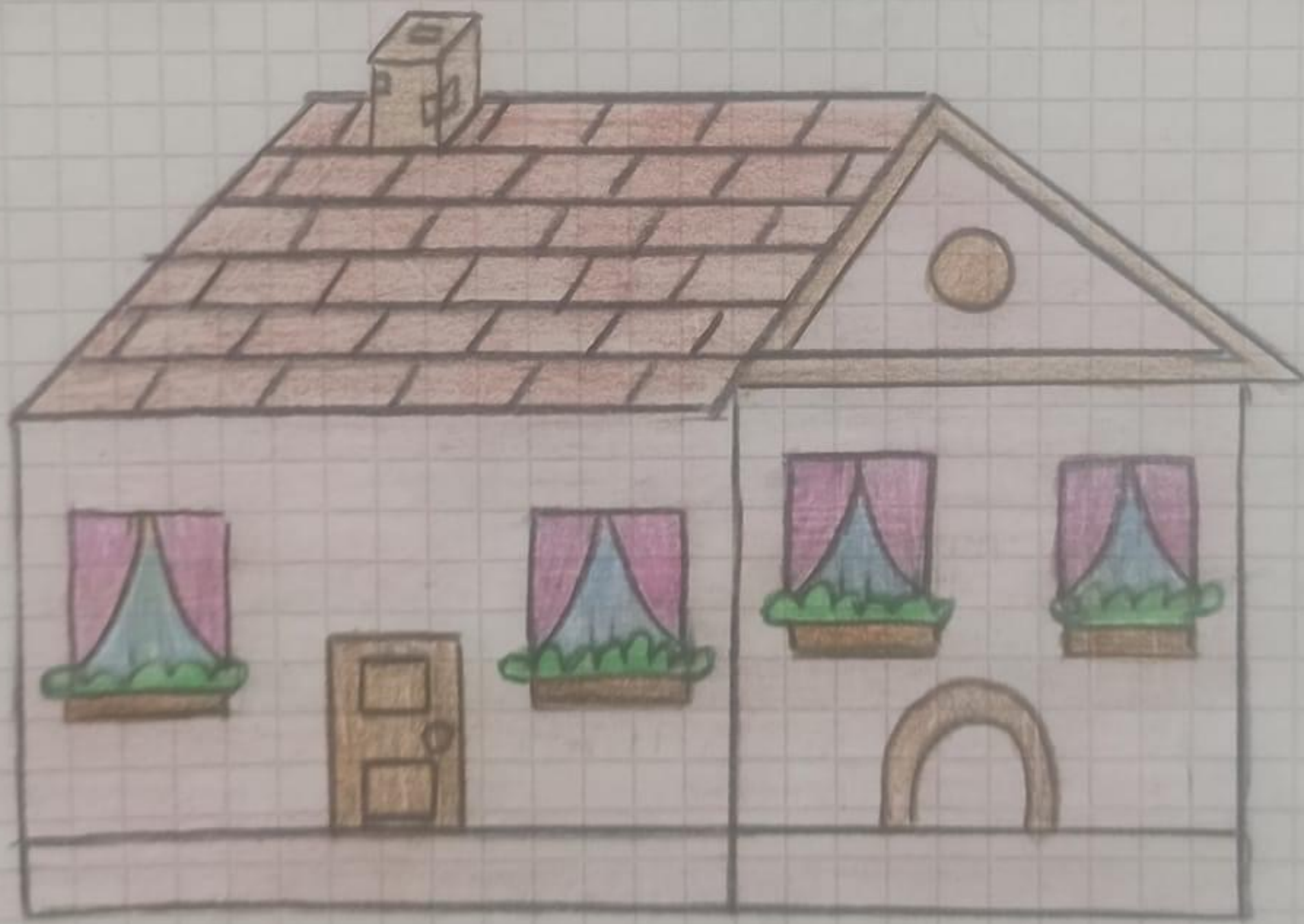
①

Yakın Çevremizi Tanıyalım

Canlıların içerisinde yaşadıkları ortama **çevre** denir. Çevre canlı ve cansız varlıkların bütünüdür.

Canlılar ihtiyaç duydukları ve yaşamlarını devam ettirebilmek için gerekli olan her şeyi çevrelerinden karşılarlar.

Canlıların türüne göre yaşam alanları farklılık gösterir. Örneğin balıklar deniz, göl vb. yerlerde yaşarken, kutup ayıları çok soğuk yerlerde yaşarlar.

Evimiz, okulumuz, sokağımız, oynadığımız parklar, hastane gibi yerlerin hepsi yakın çevremizi oluşturur. Bu yerlerde ailemiz, öğretmenimiz, arkadaşlarımız, komşularımız ile iletişim içerisinde oluruz.

Yaşadığımız çevrenin kirlenmesi canlıların yaşamını tehlikeye atar. Bu nedenle biz insanlar yaşadığımız yerleri ve çevremizi korumak için aşağıda verilenleri yapmalıyız.

1. Ağaçlara zarar vermemeliyiz.
2. Çöpleri çöp kutusuna atmeliyiz.
3. Biten pilleri toprağa ve çevreye atmamalıyız.
4. Deniz, göl, ırmak gibi su kaynaklarını kirlenmemeliyiz.
5. Kağıt, cam, teneke gibi geri dönüşümü olan maddeleri ayrıştırarak geri dönüşüm kutularına atmeliyiz.

GERİ DÖNÜŞÜM

Kullandığımız, artık işimize yaramayan maddeler atık maddelerdir.

Cam, kağıt, plastik, pil, metal, elektronik atıklar toplanıp fabrikalarda işlem gördükten sonra yeni ürünlere dönüştürülebilir. Bu işleme **geri dönüşüm** denir.

Geri dönüşüm işaretidir.

Kullandığımız ürünlerde bu işaret varsa, o ürün geri dönüşüme uygun demektir.

Geri dönüşüm sayesinde;

- ♥ Enerji tasarrufu sağlarız.
- ♥ Ülke ekonomisine katkı sağlarız.
- ♥ Çevre kirliliğini önleriz.
- ♥ Doğal kaynaklarımızı koruruz.
- ♥ Atık çöp miktarını azaltırız.
- ♥ Doğadaki canlılara zarar vermemiş oluruz.

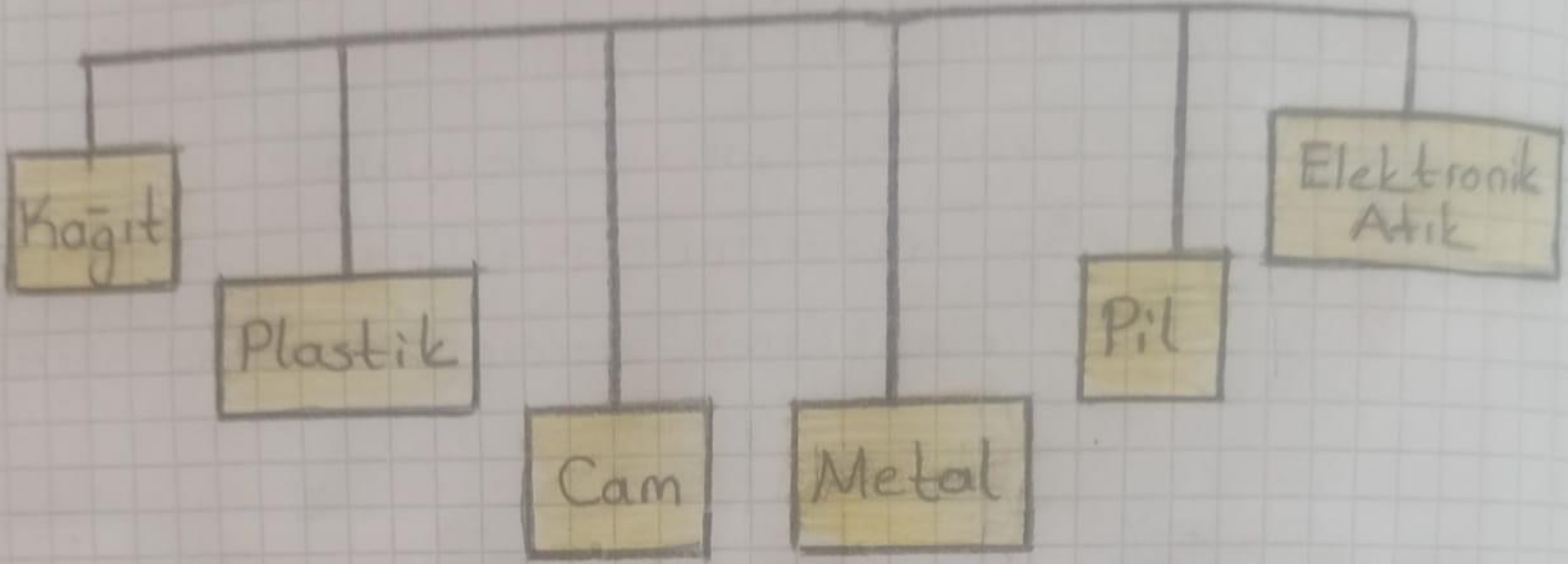
Geri dönüşümü yapılabilen atıkları çöpe atmamalı, uygun geri dönüşüm kutularına atmalıyız.

Bazı atıkların doğada yok olma süreleri:

- 1- Elma çöpleri → Birkaç gün - 6 ay arası.
- 2- Sakız → 5 yıl
- 3- Plastik poşet → 100 - 1000 yıl
- 4- Kağıt peçete → 3 ay
- 5- Şeker kağıtları → 5 yıl
- 6- Cam şişeler → 4000 yıl
- 7- Alüminyum içecek kutuları → 200 ile 500 yıl

Geri Dönüştürülebilir Ürünler

1- Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle dolduralım.

metal — geri dönüşüm — enerji — plastik

★ ————— maddelerin doğada yok olması uzun zaman alır.

★ Eski çatal, kaşık gibi eşyalar ————— kutusuna atılmalıdır.

★ Geri dönüşüm ————— tasarrufu sağlar.

★ Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ————— kutularına atmalıyız.

2- Aşağıdaki ifadelerden doğru olanları boyayalım.

- ☐ Geri dönüşüm çevre kirliliğine neden olur.
- ☐ Kağıt geri dönüştürülebilir.
- ☐ Metal atıkların geri dönüşümü yapılamaz.
- ☐ Geri dönüşüm ülke ekonomisine katkı sağlar.

3- Atıkları geri dönüşüm kutusuna neden atarız?

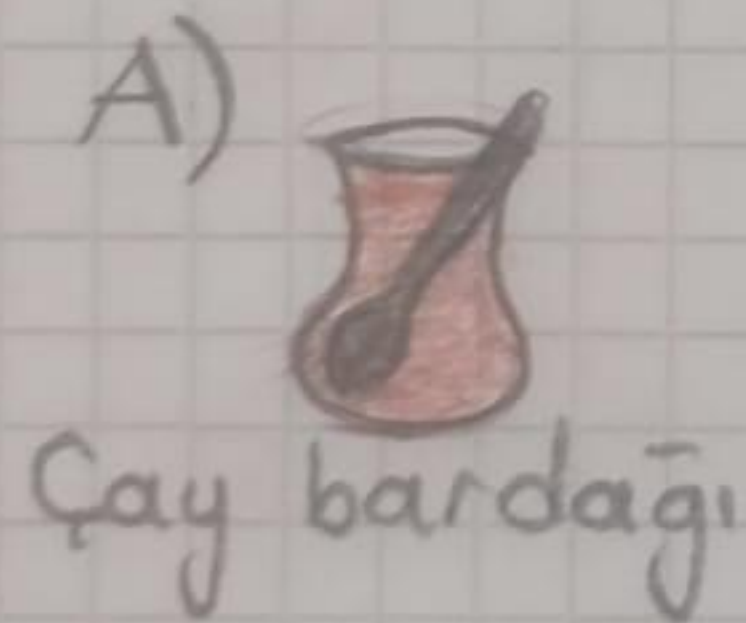
Müge öğretmenin sorusunu kim doğru cevaplamıştır?

- A) Hira Nur → Doğayı kirletmek için.
 B) Emine → Daha fazla çöp biriktirmek için.
 C) Amin → Çevre kirliliğini azaltmak için.

4- Okunmuş gazeteleri hangi dönüşüm kutusuna atmalıyız?

- A) Plastik B) Kağıt C) Cam

5- Aşağıdakilerden hangisi cam atık kutusuna atılmalıdır?

6- Eskiyen radyo hangi geri dönüşüm kutusuna atılmalıdır?

- A) Cam B) Kağıt C) Elektronik atık

7- Bazı atıklar doğada çok uzun süre kalır. Aşağıdakilerden hangisi en kısa sürede doğaya karışır?

- A) Pili B) Pet şişe C) Yiyecek atıkları

EYLEM BİLDİREN SÖZCÜKLER

Cümlede varlıkların yapmış oldukları işi, oluşu, hareketi, durumu belirten kelimelere **eylem** denir.

Cümlede eylem bildiren sözcükler cümlenin sonunda olabileceği gibi ortasında veya başında da olabilir.

Annem mutfak dolaplarını **sildi**.

Dün Denizli'ye yağmur **yağmış**.

Babam ceviz fidanı **dikti** bahçeye.

Müge koşarak **gitti** eve.

Kuş yuva **yapmış** ağacın dalına.

Emine bahçedeki çiçekleri **suladı**.

Bindi teyzem otobüse.

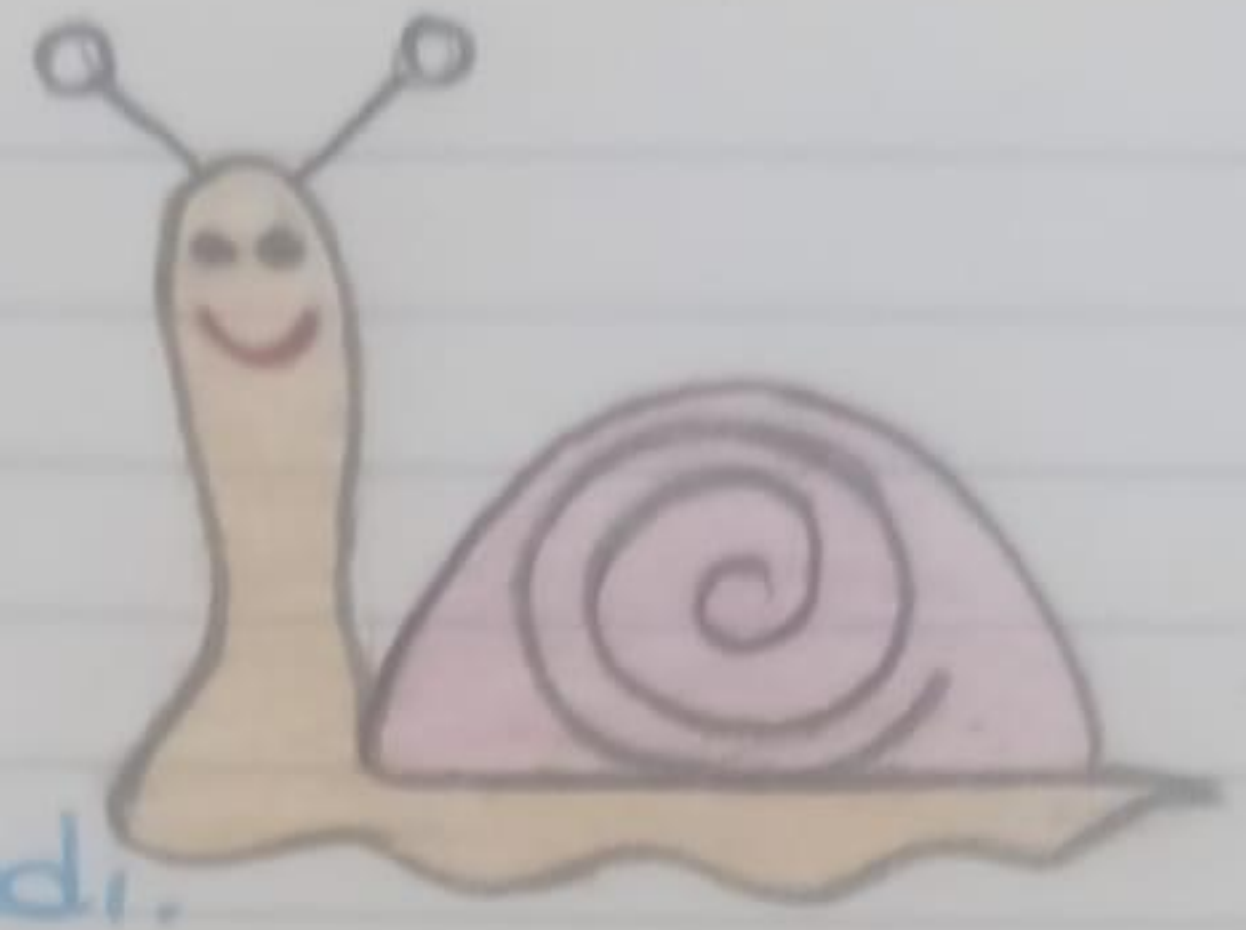
Nezir kitap **okuyor**.

Yatmadan önce fırsatlarım **dişlerimi**.

Hira havuzda **yüzmüş**.

Bitirdim hemen ödevlerimi.

1- Arkadaşlarımla
birlikte top oynadık.
oynamak

2- Ablam saçlarını taradı.
taramak

3- Esin okula gitti.
gitmek

4- Kemal filmi izlerken çok korkmuş.
korkmak

5- İrmak servise bindi.
binmek

6- Bilge ip atlıyor.
atlamak

7- Televizyon izledi.
izlemek

8- Kardeşim oku-
mayı öğrendi.
öğrenmek

9- Pazardan elma
aldık.
almak

10- Durakta otobüs bekliyorum.
beklemek

ORMAN

3

Orman yurdun temelidir,
Nesillerin evvelidir,
Her sanatın ilk elidir,
Ormandaki varlığa bak.

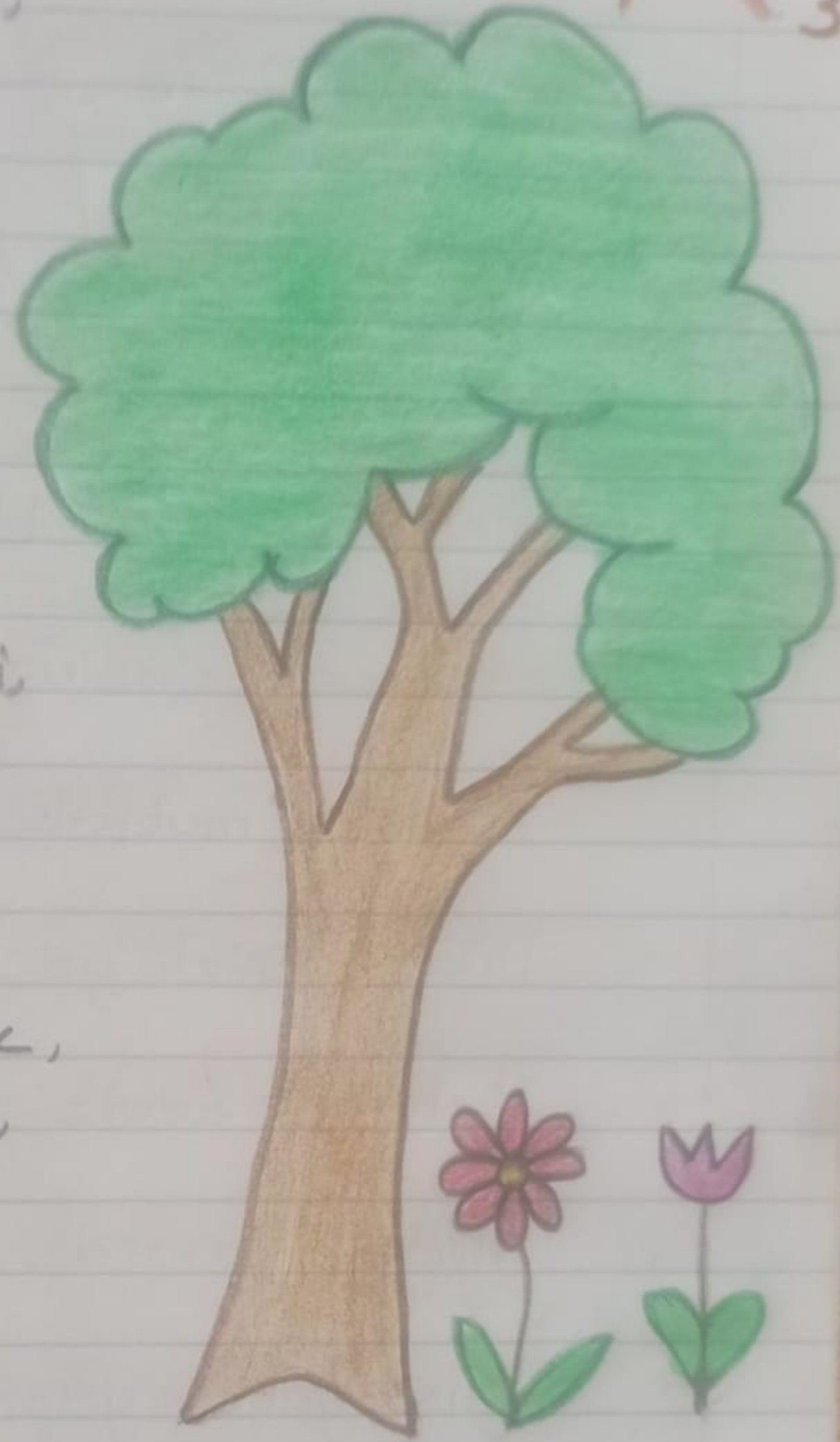
Orman memleketin süsü,
Hem ufağı hem irisi,
Her dalında bir kuş sesi,
Ormandaki varlığa bak.

Çiçekler açar renk renk,
Dağları süsler gülerек,
Selleri önlük emerek,
Ormandaki varlığa bak.

Gemi olur, suda yüzer,
Uçak olur, gökte gezer,
Kalem, kağıt neler yazar
Ormandaki varlığa bak.

Kısaltılmıştır.
Aşık Veysel ŞATIROĞLU

21-26 Mart Orman Haftası
ORMANLARIMIZI KORUYALIM